

HANSKÄRR

Från Klockargård till arrendegård och boningshus

Hanskärr omnämns i jordeböckerna 1543 som häradsjord Hanskärr. Gården ligger på Östankärrs ägor och blev tidigt Klockarebosätälle. Den 15 maj 1636 överlämnade pfalzgreven Johan Kasimir på Stegeborg och Skenäs Kungsgård torpet Hanskärr till klockaregård och som understöd till den fattiga prästgården i Christine Capell. Skolan byggdes här 1858 sannolikt beroende på att klockaren då var lärare. (Källa Jan Moberg)

Häradscharta från 1868

Om mangårdsbyggnaden står det i boken *Gods och gårdar* från 1940 att den skulle var uppförd omkring år 1700 och i boken *Sveriges bebyggelse* från 1952 att huset är från 1850.

Bild från boningshuset Hanskärr 1974.

Klockargården Hanskärr

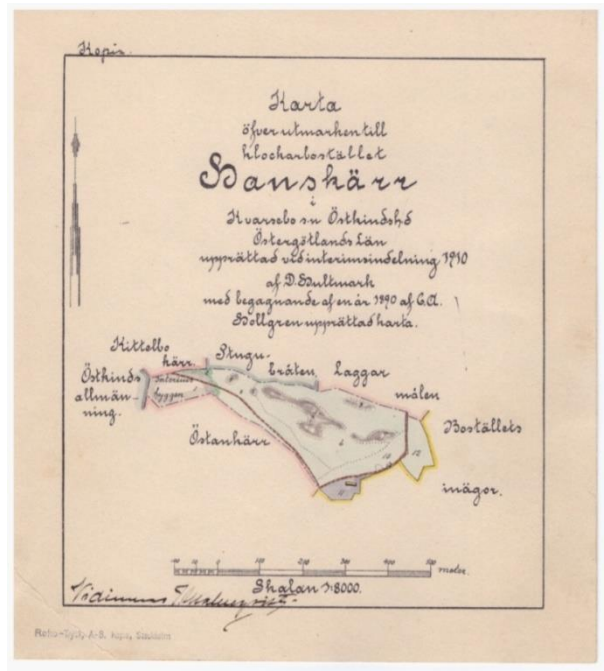
I husförhörslängden från år 1895 framgår att i Hanskärr bodde klockaren, organisten och före detta skolläraren Gustaf Werner Janzon f. 1824, hustrun Adriana Josefina Ehnqvist f. 1824, dottern Hilda Teresia Ebba Julia f. 1865 samt pigan Augusta Vilhelmina Wigh f. 1875. Tidigare hade även pigorna Eva Matilda Qvarnström f. 1873 och Maria Lovisa Lundberg f. 1873 tjänstgjort här men båda omnämns i husförhörslängden som utflyttade. G W Janzon dog 1896 liksom frun och en dotter strax efter. Det står även i husförhörslängden att timmermannen Carl Emil Karlsson f. 1874 och hustrun Emma Petersson f. 1870 har bott i Hanskärr en kortare tid från 1902. Den sista klockaren som bodde i Hanskärr var organisten och folkskolläraren Anders Viktor Palmgren f. 1867. Han kom till Kvarsebo 1889. Han gifte sig med en f d elev den 10 år yngre Fanny Ottilia Karolina Talén, skogvaktardotter från Östanå. I husförhörslängder framgår att de fick många barn och även hade flera pigor som tjänstgjorde hos dem under de år som de bodde i Hanskärr.

På somrarna under slutet av 1920-talet och början av 1930-talet var Hanskärr även barnkoloni. "Trötta mödrar" kunde få bo på Sättershyddan och barnen i Hanskärr. Sättershyddan köptes år 1925 av Matteus församling i Norrköping och för barnen hyrde de Klockargården. Småbarnsgården i Kvarsebo byggdes 1934 och verksamheten kunde fortsätta där när Hanskärr inte längre var klockargård.

Det var A V Palmgren som startade kör i Kvarsebo församling och han hade även många samhällliga uppdrag. Familjen Palmgren bodde troligen i Hanskärr fram till år 1933 då gården utarrenderades.

Hanskärr arrenderas ut och säljs sedan

De första arrendatorerna på Hanskärr var Erik David Karlsson f. 1887, hustrun Ester Sofia Åström f. 1894 och sonen Erik Allan f. 1914. De kom då från Billkärr och hade brukat Hanskärr sedan 1930.

Karta från 1910

1949 köpte Lantbrukaren Karl Ernst Andersson f. 1887 och hustrun Alma Lovisa Andersson f. 1887 gården Hanskärr. Sonen Karl Alvar f. 1910 och hustrun Karin Ingegerd f. 1920 övertog gården Smedskärr varifrån Ernst och Alma hade flyttat. Alvar och Karin arrenderade även Hanskärr. Karin var brorsdotter till Erik Karlsson som tidigare hade bott i Hanskärr.

1975 såldes huset till prästen Mauritz Palmgren som snart efter sålde det vidare till Barbro Fransson.

Alvar och Karins dotter Kerstin Ingegerd f. 1953 övertog gårdarna Smedskärr och Hanskärr 1989 och brukar dem tillsammans med maken Lars Ove Ivar Johansson f. 1949. Deras döttrar Anna Karin Viktoria f. 1979 har sedan 2013 gården Smedskärr och Anna Kristina Lovisa f. 1980 gården Hanskärr.

Texten är sammanställd av Kristina Johansson med god hjälp av Jan Moberg. Böcker som har använts är *Gods och gårdar*, 1940 och *Sveriges bebyggelse*, 1952 samt husförhörslängder. För mer information om skolan, koloverksamheten, kyrkan och kören se t.ex. Kvarsebo hembygdsförenings material från studiecirkeln *Kvarsebo under 100 år*.